

DZIENNIK USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 8 listopada 1946 r.

Nr 55

TREŚĆ:

DEKRETY:

POZ.: 310 — z dnia 13 września 1946 r. o wyłączeniu ze społeczeństwa polskiego osób narodowości niemieckiej	633
311 — z dnia 8 października 1946 r. o ustanowieniu „Śląskiego Krzyża Powstańczego”	635
312 — z dnia 8 października 1946 r. o zmianie ustawy z dnia 1 lipca 1921 r. o uprawnieniach do wykonywania czynności felerzskich	636
313 — z dnia 17 października 1946 r. o uchyleniu szczególnych ustaw o odpowiedzialności za wypadki w ruchu kolejowym, samochodowym i w niektórych przedsiębiorstwach oraz przepisów b. państw zaborszych o ruchu i budownictwie kolejowym	636

ROZPORZĄDZENIA:

314 — Ministra Przemysłu z dnia 8 października 1946 r. o ustaleniu siedzib i właściwości terytorialnej Okręgowych Urzędów Górniczych	637
315 — Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 18 października 1946 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu o zaliczeniu maszynistów wyciągowych przy głównych szybach zjazdowych i wydobywczych w kopalniach węgla kamiennego do kategorii pracowników umysłowych	638
316 — Ministra Zdrowia z dnia 19 października 1946 r. w sprawie rejestracji pracowników służby zdrowia	639
317 — Ministra Żeglugi i Handlu Zagranicznego z dnia 21 października 1946 r. w sprawie ograniczeń połowu szpota	640

310

DEKRET

z dnia 13 września 1946 r.

o wyłączeniu ze społeczeństwa polskiego osób narodowości niemieckiej.

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. 1. Pozbawia się obywatelstwa Państwa Polskiego osoby, które po ukończeniu 18 roku życia swym zachowaniem wykazały niemiecką odrębność narodową.

2. Zgłoszenie w czasie wojny, rozpoczętej 1 września 1939 r., przynależności do narodowości niemieckiej lub pochodzenia niemieckiego samo przez się nie stanowi dowodu niemieckiej odrębności narodowej.

Art. 2. 1. Pozbawia się również obywatelstwa:

- współmałżonka osoby, której dotyczy przepis art. 1 ust. 1, jeżeli wyrazi chęć opuszczenia obszaru Państwa Polskiego,
- dzieci, które nie ukończyły 18 roku życia, jeżeli oboje rodzice tracą obywatelstwo lub też jeżeli w przypadku

śmierci lub spowodowanej okolicznościami wojny długotrwałej nieobecności jednego z rodziców — drugie traci obywatelstwo.

- dziecko pozamałżeńskie, które nie ukończyło 18 roku życia, jeżeli jego matka traci obywatelstwo, chyba że nie wychowuje go matka, lecz inna osoba, która nie traci obywatelstwa.

2. Pozbawienie dziecka obywatelstwa może jednak nie nastąpić, jeżeli jedno z rodziców wyrazi życzenie, aby dziecko zachowało obywatelstwo Państwa Polskiego.

Art. 3. Małoletni, który ukończył 13 rok życia i podlega przepisowi art. 2, nie będzie pozbawiony obywatelstwa, jeżeli wyrazi chęć pozostania nadal obywatelem Państwa Polskiego, a zachowaniem swym wykazuje przynależność do społeczeństwa polskiego.

Art. 4. Osoby pozbawione obywatelstwa podlegają wysiedleniu z obszaru Państwa.

Art. 5. 1. Majątek osób, które zostały pozbawione obywatelstwa Państwa Polskiego, podlega przypadkowi. Osoby te tracą zdolność do dziedziczenia i przyjmowania darowizn.

2. Przepadły majątek przechodzi na własność Skarbu Państwa z zastrzeżeniem praw osób trzecich, nie przenoszących wartości przypadłego majątku; nie uwzględnia się jednak praw, wynikających z darowizny dokonanej po 9 maja 1945 r.

3. W przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie można orzec, że całość lub część majątku osoby pozbawionej obywatelstwa przechodzi w równych częściach na rzecz nie pozbawionych obywatelstwa zstępnych, wstępnych oraz małżonka, pozostających na wyłącznym utrzymaniu osoby, której własność stanowi majątek. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 6. 1. Osoby, pozbawione obywatelstwa Państwa Polskiego w myśl przepisów dekretu niniejszego, tracą prawo do świadczeń z ubezpieczeń społecznych. Świadczenia te instytucja ubezpieczeń społecznych może przyznać członkom rodziny nie pozbawionym obywatelstwa Państwa Polskiego.

2. Zasady przyznawania świadczeń dla członków rodziny, zachowujących obywatelstwo Państwa Polskiego, ustali Minister Pracy i Opieki Społecznej w drodze instrukcyj dla instytucji ubezpieczeń społecznych.

Art. 7. 1. O pozbawieniu obywatelstwa Państwa Polskiego, o wysiedleniu z obszaru Państwa i o przypadku majątku orzeka władza administracji ogólnej I instancji, do której zgłosi wniosek organ bezpieczeństwa publicznego lub w której okręgu osoba zainteresowana (art. 2) ma miejsce zamieszkania albo pobytu.

2. W przypadku, określonym w art. 1 ust. 1, orzeczenie zapada na wniosek organu bezpieczeństwa publicznego, który zasięga opinii prezydium miejskiej lub gminnej rady narodowej.

3. W przypadku, określonym w art. 2, orzeczenie zapada bądź na wniosek organu bezpieczeństwa publicznego, bądź na wniosek osoby zainteresowanej.

4. Organ bezpieczeństwa publicznego przeprowadza dochodzenie w celu wyjaśnienia okoliczności, powodujących pozbawienie obywatelstwa, oraz stanu rodzinnego i majątkowego osób, do których stosuje się przepisy dekretu niniejszego.

Art. 8. 1. W terminie zawitym 7-dniowym od dnia doręczenia odpisu orzeczenia strony mogą zwrócić się do władzy, która wydała orzeczenie, z żądaniem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego.

2. Zgłoszenie żądania, określonego w ust. 1, wstrzymuje wykonanie orzeczenia.

3. Właściwym do rozpoznania sprawy jest sąd okręgowy, w którego okręgu znajduje się

siedziba władzy, która wydała orzeczenie. Sąd postanowieniem orzeka w składzie określonym w art. 52 dekretu z dnia 13 czerwca 1946 r. o przestępstwach szczególnie niebezpiecznych w okresie odbudowy Państwa (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 192).

4. Postanowienia sądu zapadają po wysłuchaniu prokuratora, organu bezpieczeństwa publicznego oraz osoby, której orzeczenie dotyczy, lub jej pełnomocnika.

Art. 9. 1. Organ bezpieczeństwa publicznego może zarządzić tymczasowe aresztowanie osoby, określonej w art. 1 ust. 1, na okres nie dłuższy niż 3 miesiące, gdy zachodzi uzasadniona obawa, iż osoba ta będzie się ukrywała.

2. Z ważnych powodów sąd (art. 8 ust. 3) może przedłużyć tymczasowe aresztowanie.

Art. 10. Postanowienia sądu nie ulegają zaskarżeniu.

Art. 11. 1. Władza administracji ogólnej I instancji może zarządzić zajęcie majątku zagrożonego przypadkiem.

2. Orzeczenia o zajęciu i o przypadku majątku wykonują na zarządzenie władzy administracji ogólnej bądź prokuratora urzędy likwidacyjne, przewidziane w dekrecie z dnia 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i poniemieckich (Dz. U. R. P. Nr 13, poz. 87).

Art. 12. 1. Jeżeli sprawcę czynu, określonego w art. 1 dekretu z dnia 28 czerwca 1946 r. o odpowiedzialności karnej za odstępstwo od narodowości w czasie wojny 1939—1945 r. (Dz. U. R. P. Nr 41, poz. 237), pozbawiono obywatelstwa Państwa Polskiego w trybie dekretu niniejszego, postępowania karnego nie wszczyna się, a wszczęte umarza się.

2. Jeżeli w toku postępowania karnego wyszły na jaw okoliczności, mogące uzasadnić zastosowanie przepisów dekretu niniejszego, prokurator, a po wniesieniu aktu oskarżenia sąd zawiesza postępowanie do czasu wydania prawomocnego orzeczenia co do pozbawienia obywatelstwa.

3. Po uprawomocnieniu się wyroku skazującego za popełnienie przestępstwa, wymienionego w ust. 1, postępowania przewidzianego w dekrecie niniejszym nie wszczyna się, a wszczęte umarza się; prawomocne orzeczenie o pozbawieniu obywatelstwa traci moc prawną.

Art. 13. Jeżeli przeciwko osobie, określonej w art. 1 ust. 1, wszczęto postępowanie o popełnienie innego przestępstwa, niż wskazane w art. 12, przepisy art. 2, 4 i 5 stosuje się po wykonaniu kary lub po umorzeniu postępowania.

Art. 14. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrami: Bezpieczeństwa Publicznego, Administracji Publicznej, Ziemi Odzyskanych, Spraw Zagranicznych i Skarbu wyda rozporządzenie bliżej określające właściwość i tryb postępowania w sprawach o pozbawienie oby-

watelstwa, wysiedlenie z kraju i przepadek majątku osób, do których stosuje się przepisy niniejszego dekretu.

Art. 15. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Prezesowi Rady Ministrów oraz Ministrom: Administracji Publicznej, Ziem Odzyskanych, Sprawiedliwości, Bezpieczeństwa Publicznego, Obrony Narodowej, Spraw Zagranicznych i Skarbu.

Art. 16. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, a z dniem 31 grudnia 1948 r. traci moc obowiązującą, zachowując ją nadal tylko w przypadkach, określonych w art. 13.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:

Bolesław Bierut

w/z Prezes Rady Ministrów
i Minister Ziem Odzyskanych:
Władysław Gomułka
Minister Administracji Publicznej:
Władysław Kiernik
Minister Sprawiedliwości:
Henryk Świątkowski
Minister Bezpieczeństwa Publicznego:
Stanisław Radkiewicz
Minister Obrony Narodowej:
Michał Żymierski
Marszałek Polski
w/z Minister Spraw Zagranicznych:
Zygmunt Modzelewski
w/z Minister Skarbu:
Tadeusz Dietrich

311

DEKRET

z dnia 8 października 1946 r.

o ustanowieniu „Śląskiego Krzyża Powstańczego“.

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. W celu upamiętnienia bohaterskich walk ludu śląskiego przeciwko niemieckiej przemocy, która w ciągu 600 lat niewoli Śląska nie zdołała złamać polskiego ducha tej prastarej piastowskiej dzielnicy, ustanawia się „Śląski Krzyż Powstańczy” dla osób szczególnie zasłużonych w walkach o przyłączenie Śląska do Macierzy.

Art. 2. Zasadniczą odznaką „Śląskiego Krzyża Powstańczego” jest krzyż z białego metalu.

Strona frontowa. Pośrodku krzyża znajduje się Orzeł Śląski na tle szafirowym otoczony stylizowanym wieńcem laurowym; Orzeł Śląski jest wypukły.

Strona odwrotna. Na środku krzyża wypukłe litery „KRN”, otoczone wieńcem laurowym. Na lewym ramieniu data „1921”, na prawym „1939”, na dolnym „1945”, daty wklęsłe.

„Śląski Krzyż Powstańczy” nosi się na wstążeczce niebieskiej o dwóch pionowych paskach brązowym i białym po bokach wstążeczki i pionowym pasku o barwach „Krzyża Grunwaldu” przechodzącym przez środek wstążeczki.

Art. 3. „Śląskim Krzyżem Powstańczym” mogą być odznaczeni obywatele nieśkazitelnego charakteru, którzy brali udział z bronią w rękę w powstaniach śląskich w latach 1919—1921 oraz ci obywatele, którzy w okresie działań wojennych od września 1939 r. do stycznia

1945 r. swą walką i pracą w organizacjach konspiracyjnych przyczynili się do utrzymania polskiego ducha i ułatwienia odzyskania ziem śląskich lub bezpośrednio pomagali wojsku w oswobodzeniu Śląska.

Art. 4. „Śląski Krzyż Powstańczy” nadaje Minister Obrony Narodowej.

Art. 5. Odznaczeni „Śląskim Krzyżem Powstańczym” otrzymują oprócz odpowiedniej odznaki dyplom o nadaniu. Koszt dyplomu i odznaki ponosi Skarb Państwa.

Art. 6. Śląski Krzyż Powstańczy” nosi się przypięty na lewej piersi i zajmuje w kolejności odznaczeń polskich miejsce po „Krzyżu Partyzanckim”.

Art. 7. „Śląski Krzyż Powstańczy” nadaje się jednorazowo.

Art. 8. „Śląski Krzyż Powstańczy” i prawa z nim związane traci się na mocy prawomocnego wyroku sądowego orzekającego utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych.

Art. 9. Wykonanie dekretu niniejszego porucza się Ministrowi Obrony Narodowej.

Art. 10. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:
Edward Osóbka-Morawski

Minister Obrony Narodowej:
Michał Żymierski
Marszałek Polski